

Ügyiratszám: MN/24983-12/2014.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

1132/2014. (XI. 25.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) az Advenio Műsorszolgáltató Zrt.-vel (**Személyes adat**, a továbbiakban: Médiaszolgáltató) szemben hivatalból lefolytatott eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a Class FM adón 2014. szeptember 1-jén 06:07:15-től sugározott *Morning Show* című műsorszám 08:12:42 – 08:55:24 között közzétett részével megsértette az emberi méltóság tiszteletben tartását előíró törvényi rendelkezést, ezért a Médiaszolgáltatót

500 000 Ft, azaz ötszázezer forint bírsággal sújtja, a jogsértő magatartás tanúsítását megtiltja, valamint az alábbi közlemény közzétételére kötelezi:

„A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa megállapította, hogy a Class FM médiaszolgáltatója a 2014. szeptember 1-jén sugározott *Morning Show* című műsorszám közzétételével megsértette az emberi méltósághoz való jogot azzal, hogy a műsorszám műsorvezetői egy egyetemi gólyatáborban történt nemi erőszakról a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét figyelmen kívül hagyva beszélgettek.”

A közleményt a Médiaszolgáltató az internetes honlapjának nyitóoldalán jelen határozat jogerőre emelkedésétől számított három napon belül köteles úgy közzétenni, hogy a honlap megnyitásakor a teljes információ olvasható legyen a közzétételtől számított hét napig folyamatosan. Szintén köteles a közleményt a Médiaszolgáltató a *Morning Show* c. műsorszámában (vagy a műsorszám időközbeni megszűnése esetén annak időpontjában közzétett más műsorszámokban) jelen határozat jogerőre emelkedésétől számított három napon belül legalább két alkalommal közzétenni.

A Médiaszolgáltató a bírságot e határozat közlését követő hét napon belül köteles megfizetni a Médiatanács Magyar Államkincstár által vezetett 10032000-00295141-00000024 számú számlájára. A bírságfizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a Médiaszolgáltató késedelmi pótlékot köteles fizetni, melynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a Médiatanács a Médiaszolgáltatóval szembeni bírság igényét közigazgatási úton érvényesíti.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata az annak közlésétől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Médiatanácsához (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése és a tárgyalás tartása a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság 30 napon belül bírálja el.

INDOKOLÁS

A Médiatanács állampolgári bejelentés alapján végezte el a Class FM adón 2014. szeptember 1-jén 06:07:15-től sugárzott *Morning Show* című műsorszám hatósági ellenőrzését, melynek során felmerült a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 14. § (1) bekezdésének és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 9. § (5) bekezdésének és a 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértése.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29. § (1) bekezdése alapján a Médiatanács az Mttv. 182. § ba) és c) pontjában foglalt hatáskörében 2014. szeptember 30-án hivatalból hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben. A Ket. 29. § (3) bekezdése szerint 955/2014. (IX. 30.) számú, MN/24983-8/2014. ügyiratszámú végzésében tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a hatósági ellenőrzés megállapításairól és a Ket. 51. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételi jogosultságáról, valamint a Ket. 68. § (1) bekezdés alapján az iratbetekintés lehetőségéről.

A visszaérkezett térítvény tanúsága szerint a Médiaszolgáltató az eljárás megindításáról értesítő végzést 2014. október 13-án vette át, nyilatkozata október 31-én érkezett.

A Médiaszolgáltató előadta, hogy a sérelmezett műsorral kapcsolatban belső vizsgálat során megállapította: *„az élő műsorban sajnos elhangzottak olyan mondatok, melyek ellenkeznek azzal a felfogással, melyben a Class FM működik”*. Ezért levélben fordult az ELTE rektorához, hogy közvetítse bocsánatkérésüket az érintett hallgatónak, továbbá társadalmi célú tevékenysége körében felvállalta a nőekkel szembeni erőszak elleni fellépést: médiakampányt indított a témában a Class FM adó valamennyi műsorvezetőjének részvételével. Hangsúlyozta, hogy a vitatott műsorszámot követő, a Médiaszolgáltató székhelye előtt megrendezett demonstráción felszólalt, és elhatárolódott az erőszaktól, valamint az eset óta többször konzultált a tiltakozó civil szervezetekkel, amelyek munkáját lehetőségéhez mérten igyekeznek segíteni.

Álláspontja szerint a műsorkészítők súlyos szerkesztési hibát követtek el, amikor a konkrét bűncselekmény említését követően azonnal áttértek a gólyatáborokról és személyes élményeikről szóló – hallgatói üzeneteket, telefonokat is ismertető – általános beszélgetésre, azaz nem különítették el egymástól markánsan a két témát.

A Médiaszolgáltató kifejtette, hogy a bűncselekményt munkatársai semmiképpen nem akarták elbagatellizálni, humor tárgyává tenni, és nem kívántak emberi méltóságot sértő módon beszélni sem a konkrét esetről, sem más elítélendő cselekedetéről.

Összefoglalva hangsúlyozta, hogy felelőssége tudatában, médiapiaci súlyának megfelelően, valamint a mindenkire vonatkozó erkölcsi és szakmai normáknak megfelelően mindent megtesz azért, hogy hasonló eset a jövőben ne fordulhasson elő.

A fentiekre tekintettel a Médiaszolgáltató méltányos elbírálást kért.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a vizsgálati jelentés és a Médiaszolgáltató nyilatkozata alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte.

Az élő műsor 08:12:42 és 08:55:24 között adásba került részében a műsorvezetők az ELTE gólyatáborában történt nemi erőszakról szóló, 2014. augusztus végén megjelent hírt kommentálták, majd az eseményből kiindulva saját gólyatáboros emlékeiket, elképzeléseiket osztották meg, és a hallgatókat is erre ösztönözték.

A kifogásolt műsor részben többek között az alábbiak hangzottak el:

08:12:45 – 08:14:11

Sebestyén Balázs: „Gyerekek, milyen gólyatábor volt ez, mondjátok meg nekem, ahol a végén valakit megerősokolnak? Hogy van ez?”

Rákóczi Ferenc: „Erős, erős.”

Vadon János: „Ilyen gólyatáborba se fogom elengedni soha a lányomat.”

Sebestyén Balázs: „Nem tudod előre, nincs kiírva... ritkán van ráírva a meghívóra, hogy várjuk gyermekét a füredi gólyatáborba. Aláírás, vigyázzon, erényöv kötelező, mert lehet, hogy megerősokolják.”

Rákóczi Ferenc: „Közös vacsora, tábortűz, tánc, erősokolás – ez a program.”

Vadon János: „Mondjuk ott a pedagógusok sem álltak a helyzet magaslatán, úgy érzem.”

Rákóczi Ferenc: „Hát, nem tudom, ez nehéz ügy, hogy ott álltak-e vagy sem, mert van ott benn hatszáz gyerek, érted.”

Vadon János: „Igen igazad van, de erre egyszerűen nem lehet hivatkozni. Az nem egy hivatkozási alap, hogy ott vannak a pedagógusok, és ha baj van, akkor magyarázat a sok gyerek, ha nincs baj, akkor meg milyen jól végeztük a munkánkat.”

Rákóczi Ferenc: „Tehát, hogy egy fiú meg egy lány elindult sétálni, érted, Fonyódligeten – mert ugye ott történt a káresemény péntek este. Két tábor is volt, az egyik az csak szombaton kezdődött, úgyhogy azt kizárták, a másik pénteken kezdődött. A péntekiben történt meg a dolog, ezek elindultak barátkozni, akkor még nem látszott a dolog, aztán a fiú meghülyült, és akkor az erdőben megerősokolta a lányt. Most a pedagógus nem kísérhet el minden sétáló párt.”

Vadon János: „Ebben igazad van, viszont akkor az újságírókon van a hangsúly, akik összemossák ezt a két dolgot egymással. Hogy oké, a gólyatáborban történt, idézőjel, de inkább úgy, hogy a gólyatábor alatt és nem -ban.”

08:14:40 – 08:14:50

Rákóczi Ferenc: „18 éves fiatalokról beszélünk, ne legyetek már álszentek!”

08:15:17 – 08:15:37

Vadon János: „Akkor egy óvóbácsival ment el?”

Rákóczi Ferenc: „Illetve még azt sem tudjuk, hogy ki erősokolt meg kit, egyébként ... vagy tudjuk? Mert most ez feltételezés.”

Vadon János: „Miért élsz a gyanúperrel, hogy a csaj a srácot?”

Rákóczi Ferenc: „Hát nem úgy (nevetés), hanem, hogy két diák volt-e, aki ebben vett részt vagy volt egy óvóbácsi, egy nagyobb, aki egy kisebb óvónénivel...”

08:15:56 – 08:16:10

Sebestyén Balázs: „A gólyatábor, azért az sokszor egyébként egy szinte kissé eltitkolt nagy össznépi szexuális aktus egyébként.”

Vadon János: „Benne van a pakliban persze. Főként egy egyetemi gólyatábor, ott azért történnek dolgok.”

Sebestyén Balázs: „Ez most kicsit erről szól. Mondjuk az, hogy így végződik, az nagyon-nagyon szomorú.”

08:18:30 – 08:18:35

Sebestyén Balázs gólyatáboros élményei kapcsán humorizáltak.

Vadon János: „Viszont megerősokolt a jobb kezed.”

Sebestyén Balázs: „Többször is, többször is egy nap.” (nevetés)

08:23:14 – 08:23:43

Sebestyén Balázs: „Lett volna egy betelefonáló, aki azt mondja, hogy tud mesélni, hogy mi történik egy ilyen gólyatáborban... hát azért nagyjából mi is tudjuk egyébként.”

Vadon János: „És hát ezért is mennek el a fiatalok.”

Sebestyén Balázs: „Hát hogyne! Nyilván ez erről szól.”

Vadon János: „Kivéve Balázst, aki 8-kor lelépett, mert látta, hogy egyre kevesebb ruha van a lányokon.” (nevetés)

Sebestyén Balázs: „10 órakor nekem már ágyban kellett lennem.”

Rákóczi Ferenc: „Fúj, meztelen nők! Öltöztessétek föl, még megfázik!” (nevetés)

Sebestyén Balázs: „Igen, vizes pólós verseny: kicsim, meg ne fázz. Jaj-jaj! Anyád hol van? Adjatok rá pulóvert.” (nevetés)

08:25:11 – 08:25:35

Telefonáló: „Figyelj, hát eszméletlen. Ilyet, ilyet én nem is gondoltam, hogy 18 éves lányok, hogy ennyire, ennyire tudják ezt a...”

Sebestyén Balázs: „Figyelj, azért ne legyünk naivak, az egyetem nagyjából erről szól. Szóval ott még utoljára meg kell húzni. Én több bulira emlékszem az egyetemről, mint ahány előadásra konkrétan.”

Betelefonáló: „Mindenhol, nemcsak egyetemen. Mindenhol így van, persze.”

Sebestyén Balázs: „Igen, ez erről szól.”

08:27:08 – 08:27:30

Vadon János: „Igen, tehát most feldobott valamit a sajtó, hát majd meglátjuk, hogy ebből mi igaz, meg mi nem igaz. Mert, hát aztán lehet, hogy itt... Valljuk be őszintén az is elő szokott fordulni, hogy az egyikük úgy gondolja, hogy az erőszak volt, a másik meg az gondolja, hogy nem az volt. Vagy később alakul így már a történet. Adott esetben józanul. Tehát itt sokféle szempont van, majd meglátjuk.”

08:29:54 – 08:31:30

Betelefonáló: „Azért itt egy fiúnak nagyon jó dolga van.”

Vadon János: „Akkor miért van szükség az erőszakra?”

Betelefonáló: „Igen, ez mondjuk egy jó kérdés. Igazából itt 10 lány jut 1 fiúra. Megdöbbenően sok lány jár oda.”

Vadon János: „Felnőtt képzés van itt?”

Sebestyén Balázs: „Esti szak van?” (nevetés)

Betelefonáló: „Nem tudom megmondani, mert már lediplomáztam ott, de az biztos, hogy amelyik fiú jól csinálta a dolgát és...”

Vadon János: „Azt megbecsültétek.”

Betelefonáló: „Hát meg! Igen. (nevetés) Szóval én például tudok olyan fiúról, aki gyakorlatilag csak azért járt oda, hát nem is négy évig, ameddig a képzési idő szólt, hanem körülbelül szerintem a duplájáig, aki szinte csak azért jött, hogy ő ott trófeákat szedjen össze.”

[...]

Betelefonáló: „Mondjuk, azért voltak olyan feladatok, amik igencsak erre a pikantériára építettek. Például a fiúnak a sliccéből banánt eszegetni meg hasonlók.”

Sebestyén Balázs: „Ez a ti feladatotok volt?”

Betelefonáló: „Hát volt ilyen, igen. Meg például minél több pusztit nyomni szegény kiválasztott fiúnak a testére és akkor ezt pontozzuk.”

Vadon János: „Jajj, szegény!”

Sebestyén Balázs: „Egy erkölcsi fertő. Most már tudom miért mentem haza 8 órakor!” (nevetés)

08:45:25 – 08:45:45

Sebestyén Balázs: „Gólyatábor, zacskós tej felkötve a srác derekára, benne szívószál, az átvezetve kívülre egy virslin. Majd a lánynak az instrukció: lehet szívni, térdelj le!” (sms felolvasása)

Rákóczi Ferenc: „Mire hasonlíthat ez?”

Sebestyén Balázs: „Erre a lány: Én guggolva szoktam. Ezt Geri küldte nekünk. Ezért mondom, hogy az egész gólyatábor egy hatalmas nagy szexuális aktus egyébként.”

08:46:17 – 08:46:32

Sebestyén Balázs: „Anno, azt hittem, hogy milyen király ez a tábor, sorversenyek meg minden. Aztán rájöttem, hogy csak az itatásról szól. Ezer liter bor négy napra 200 embernek, plusz tömény. Bántam volna, ha kihagyom, de az ivás az nem volt szimpatikus, valaki már a regisztrálásnál hullarészeg volt.” (sms felolvasása)

08:46:32 – 08:46:46

Sebestyén Balázs: „Egy ismerősöm mesélte, hogy velük már a vonaton vbk-t itattak 20 literes kannából, de ez nem a vörösboros-kóla volt, hanem vodka-Bomba-Cataflam nevezetű kis koktélocska.” (sms felolvasása)

08:47:23 – 08:47:35

Sebestyén Balázs: „Fiúk az a baj, hogy ez már gimnáziumi gólyatáborokban is megy. Keresztlányom 14 évesen most gólyatáborozott, feladatként sztriptízelni kellett.” (sms felolvasása)

08:48:45 – 08:51:04

Sebestyén Balázs: „Mi van, ha részegen megtörtént, reggel megbánta és ezt találta ki a kislány. Nálunk is volt ilyen-Kossuth Lajos Tudományegyetem.” (sms felolvasása)

„Ezért nehéz ezt kivizsgálni, egyáltalán igazságot szolgáltatni. Van, amikor nyilván egyértelmű az erőszak, de hát van, amikor ugye a lány reggel már picit máshogy gondolja, én most nem feltételezném, hogy ez történt. De hát keveset tudunk, tényleg.”

Vadon János: „De ezt a túlzásba vitt bulizást bele kell kalkulálni szinte minden szülőnek, főleg egy ilyen főiskolás vagy egyetemista gólyatáborban.”

Sebestyén Balázs: „Hogy tudod ezt szülőként belekalkulálni? Mire gondolsz a belekalkulálásnál? Mit mondasz? Felkészíted a gyereket?”

Vadon János: „Szerintem ez a része... ezt mindenképpen meg kell lépned. [...] Tudod, ez a ne cigizzél, mert rákot kapsz.”

Sebestyén Balázs: „Az a baj Jani, hogy szerintem 18 évesen ezzel már egy gyerek körberöhög.”

Vadon János: „Nem, nem. Csak a hátam mögött.” (nevetés)

Sebestyén Balázs: „Igen, 18 évesen, ha kikíséred az állomásra, úgy engeded el, hogy vigyázz, ha sokat iszol, lehet, hogy megerőszkolnak. Aztán csinálnak a fiúkkal majd... tehát 18 évesen egy lány ezzel körberöhög. 18 évesen éppen szerelmes, van egy pasija, vagy azért megy, hogy pasizzon.”

Vadon János: „De akkor azt mondd neki, hogy jó oké, csináljátok, csináljátok, csak védekezzetek? Ez jobb?”

Rákóczi Ferenc: „Valamivel szerintem igen.” [...] „Azt mondd neki, hogy ne igyál, és ne menjél el idegen fiúval a bokor mögé.” (nevetés)

Sebestyén Balázs: „Csináld inkább a szobában, ahol nem fázik meg a veséd!” (nevetés)

08:53:03 – 08:53:50

Sebestyén Balázs: „Érdekes dolog azért egyébként, hogy ilyenkor hogy állapítják meg valójában mi történt. Ha mondjuk, egy fiú egy lány van a szobában és a lány részeg. És a fiú azt mondja, hogy a lány engedte. A lány már engedte, de másnap azt mondja, hogy nem engedte. Hogy állapítják ezt meg?”

Vadon János: „Hát itt van egy fizikai része a dolognak, nyilván abból.”

Rákóczi Ferenc: „Külsérelmi nyomok kellene, hogy legyenek.” [...]

Sebestyén Balázs: „Nade, külsérelmi nyomok egy részeg lánynál nincsenek! Hiszen az, aki részeg, az nem tud védekezni.”

Rákóczi Ferenc: „Nade, az akkor nem erőszak volt, hanem egy közös megegyezés.”

Sebestyén Balázs: „Nade, várjál. Hát azért, mert részeg volt, attól az még erőszak.”

Vadon János: „Például amikor bejénáztatják.”

Sebestyén Balázs: „Tehát attól még, hogy valaki részeg és nem ellenkezik, attól az még nemi erőszak.”

Rákóczi Ferenc: „Aha.”

Sebestyén Balázs: „Akkor mi van?”

Vadon János: „Szerintem akkor bizonyíték hiányában ez a dolog nem áll meg.”

1. Az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértése

Az Alaptörvény II. cikke értelmében: „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

Az Alaptörvény véleménynyilvánítás szabadságáról szóló IX. cikk (4) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: „A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.”

Az Smtv. 14. §-a a fentiekkel összhangban kimondja:

„(1) A médiaszolgáltatónak az általa közzétett médiatartalomban tiszteletben kell tartania az emberi méltóságot.

(2) Tilos a megalázó, kiszolgáltató helyzetbe lévő személyek médiatartalomban történő öncélú és sérelmes bemutatása.”

A Médiatanács rögzíti, hogy Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása a záró rendelkezések közé, az 5. pontba illesztette be azon rendelkezést, mely szerint az Alaptörvény hatályba lépése (2012. január 1.) előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés ugyanakkor nem érinti az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat.

Az Alkotmánybíróság ezt követően rögzítette, hogy „a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket” (13/2013. (VI. 17.) AB határozat).

A fentiekre tekintettel a hatósági döntéseknek ugyan nem lehet elsődleges alapja a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat, de a Médiatanács döntéseiben, a vizsgált tényállás jogszerűségének mérlegelésekor a korábbi alkotmánybírósági döntések indokolását is figyelembe veheti.

Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltóság az emberi étellel eleve együtt járó minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, s ezért minden emberre nézve egyenlő. Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. Emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, állapotától, illetve attól is, hogy emberi lehetőségeiből mennyit valósított meg.

A Médiatanács az Smtv. 14. § (1) bekezdés megsértésének vizsgálata során nem egyéni jogsérelemről dönt, hanem annak megállapítására jogosult, hogy a médiaszolgáltató az emberi méltóság tiszteletben tartásával tevékenykedik-e. A vélemény- és sajtószabadság korlátját jelentő rendelkezések alkalmazása során nem az egyént védi, hanem azt hivatott biztosítani, hogy a média működése az alkotmányos keretek között maradjon. Ennek megfelelően a Médiatanács akkor léphet fel az emberi méltóság alapvető értékének védelmében, ha a sérelem eléri a közérdekű igényérvényesítés – azaz a demokratikus nyilvánosság veszélyeztetésének – küszöbét.

Ezzel összhangban a 46/2007. (VI. 27.) sz. AB határozat megállapította, hogy a médiahatóság „a

közigazgatási eljárás során annak megállapítására jogosult, hogy a műsorszolgáltató az emberi jogok tiszteletben tartásával tevékenykedik-e, és az egyes műsorainak témája, jellege, nézőpontja nem sérti-e az emberi jogokban megjelenő alapvető értéket.”

A 165/2011. (XII. 20.) AB határozat indokolása pedig megállapítja, hogy a média *„rombolást tud végezni az emberi jogok, különösen az emberi méltóság tiszteletének kultúrájában”,* tehát e kultúra védelme lehet a médiaszabályozás célja. Ezt követően az indokolás leszögezi, hogy *„indokolt, hogy a hatóság – e jogok intézményes tartalmát érintő körben – (...) a közösség érdekében fellépessen a jogsértővel szemben”* [IV. 2. 2. 2. pont].

Az emberi méltóság médiaszabályozásbeli védelme ennek megfelelően az államnak az emberi méltóság alapjogára vonatkozó, objektív intézményvédelmi kötelezettségéből fakad. Így nem csupán az egyének méltósághoz való jogát kell az államnak megvédenie, hanem – a médiaszabályozás által – az emberi méltóság alapvető értékét tiszteletben tartó médiatartalmak, illetve ezáltal a méltóságot tiszteletben tartó demokratikus nyilvánosság létrejöttében is segídenie kell, a méltóságsértő tartalmak közzétételét gátló médiaigazgatási szabályok érvényre juttatásával.

A Médiatanács tehát nem a személyiségi jogok védelme, hanem a médiaszolgáltatás során elkövetett jogsértés megszüntetése érdekében lép fel.

A Médiatanács abban az esetben állapíthatja meg az emberi méltóság sérelmét, amennyiben a sérelem eléri a közérdekű igényérvényesítés, a demokratikus nyilvánosság veszélyeztetésnek küszöbét.

A jelen határozat tárgyát képező műsorrészekkel kapcsolatban a hatósági fellépés indokát az jelenti, hogy a műsorszámok közzétételével a Médiaszolgáltató az emberi méltósághoz való jog alapvető normáját hagyta figyelmen kívül, amelynek elismerése és tiszteletben tartása a társadalmi élet és együttműködés egyik fundamentuma.

A Médiatanács tehát megállapította, hogy a műsorszámban elhangzottakra tekintettel a Médiaszolgáltató megsértette az Smtv. 14. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést, az alábbiak miatt.

A műsor apropóját egy egyetemi gólyatáborban elkövetett szexuális bűncselekmény (illetve annak gyanúja) adta, amelyet számos esetben érintettek a beszélgetés során. A sérelmezett szegmens felvezetését – *„Gyerekek, milyen gólyatábor ez, mondjátok meg nekem, ahol a végén valakit megerősokolnak?”* (08:12:45) – követően a három műsorvezető beszélgetett részben a konkrét esetről, nagyobb részt a gólyatáborokról általában. A beszélgetések túlnyomó részében a középiskolai és főiskolai, egyetemi gólyatáborokkal kapcsolatos élményeiket, ismereteiket, tapasztalataikat osztották meg a műsorvezetők a hallgatókkal, néhol interaktív keretek között.

Az egyik műsorvezető a műsor elején viccelődve azon véleményének adott hangot, miszerint: *„Nem tudod előre, nincs kiírva... ritkán van ráírva a meghívóra, hogy várjuk gyermekét a füredi gólyatáborba. Aláírás, vigyázzon, erényöv kötelező, mert lehet, hogy megerősokolják.”* Ezt megerősítve a gondolatmenetet kollegája továbbfűzte: *„Közös vacsora, tábortűz, tánc, erőszakolás – ez a program.”* (08:13:00 – 08:13:12)

A beszélgetés során a műsorvezetők egyike a pedagógusok felelősségét vetette fel. Hozzászólásában azonban *„káreseménynek”* nevezte a bűncselekményt: *„Tehát, hogy egy fiú meg egy lány elindult sétálni, érted, Fonyódligeten – mert ugye ott történt a káresemény péntek este (...) a pénteken történt meg a dolog, ezek elindultak barátkozni, akkor még nem látszott a dolog, aztán a fiú meghülyült, és akkor az erdőben megerősokolta a lányt. Most a pedagógus nem kísérhet el minden sétáló párt!”* (08:13:35)

A későbbi beszélgetés során a műsorvezetők azzal kapcsolatosan is véleményt fogalmaztak meg, hogy a szexuális erőszak kapcsán talán az sem tisztázott kérdés, hogy a két érintett személy közül melyikük volt az elkövető és melyikük az áldozat.

Vadon János: „*Miért élsz a gyanúperrel, hogy a csaj a srácot?*”

Rákóczi Ferenc: „*Hát nem úgy (nevetés), hanem, hogy két diák volt-e, aki ebben vett részt vagy volt egy óvó bácsi, egy nagyobb, aki egy kisebb óvó néivel...*” (08:15:25 – 08:15:35)

A szexuális bűncselekmény jelenségének bagatellizálását mutatja, hogy a műsorvezetők e kontextusban Sebestyén Balázs gólyatáboros élményei kapcsán humorizáltak.

Vadon János: „*Viszont megerőszkolt a jobb kezed.*”

Sebestyén Balázs: „*Többször is, többször is egy nap.*” (nevetés) (08:18:30 – 08:18:35)

A műsor végén aztán ismét egyfajta könnyed, humoros hangvételű megjegyzés formájában került szóba a szexuális erőszak kérdése, amikor az egyik műsorvezetőtől az alábbi mondat volt hallható: „*Igen, 18 évesen, ha kikíséred az állomásra, úgy engeded el, hogy vigyázz, ha sokat iszol, lehet, hogy megerőszkolnak. (...)*” (08:50:02 – 08:50:07)

A műsorvezetők többnyire távolságtartóan kezelték a témát, azonban a Médiatanács megítélése szerint a fentiekben idézett megnyilvánulások mindenképpen aggályosnak minősültek. Még ha az egyes szövegrészek a kontextusból, illetve a műsorszám egészének hangulatából és közvetített üzenetéből kiszakítva nem is minősíthetők jogsértőnek, a műsorszám releváns – és önmagában is igen terjedelmes – része az eseményt alapvetően degradálta, és nem tartotta tiszteletben az emberi méltóság értékét. A műsorvezetők számos esetben nem a kellő körültekintéssel álltak a szörnyű esethez, ezáltal magát a szexuális bűncselekmények kérdését tüntették fel jelentéktelen színben; a műsor vidám, viccelődős-kötekedős alaphangulata eleve nehezen tekinthető alkalmasnak egy ilyen téma méltóságot tiszteletben tartó bemutatására.

A Médiatanács rögzíti, hogy tevékenysége során nem szándékozik egyetlen társadalmi problémát sem „tabusítani”, kiváltképpen nem kívánja azt megszabni, hogy a műsorvezetők egy-egy fontos, de érzékeny kérdésről milyen hangnemben értekeznek, de rögzíti, hogy a médiaszolgáltatók a műsorszám műfajától függetlenül kötelesek tiszteletben tartani az emberi méltóság jogát.

A műsorszám – elsősorban a fentiekben idézett – egyes elemeire figyelemmel a Médiatanács megállapította, hogy az alkalmas volt az emberi méltóság megsértésére. Az emberi méltóság ugyanis azáltal sérül, ha a hallgatók olyan véleményeket hallanak, amely alapján e jog nem egyenlő, nem általánosan érvényesülő, nem korlátozhatatlan. A műsorvezetők egy súlyos társadalmi probléma kapcsán folytatott könnyed, tréfás hangvételű beszélgetéssel, viccelődéssel pedig éppen ezzel ellentétes irányú üzenetet közvetítettek a közönség felé.

A jogsértő „üzenet” abban merült ki, hogy a folyamatos viccelődéssel a Médiaszolgáltató bagatellizálta a szexuális bűncselekményeket. Továbbá, a különböző gólyatáborokban állítólagosan tömegesen előforduló magatartásformák (elsősorban az elhangzottak szerint extrém mértéket öltő szexuális szabadosság, illetve a gólyatáborok atmoszférája által erőszak nélkül is szinte „kikényszerített”, nagyszámú szexuális együttlét) bemutatásakor sem volt tekintettel az emberi méltóság védelmének szempontjaira. A műsorvezetők szinte természetesnek, elkerülhetetlennek, olykor pedig vonzóknak beállítva beszéltek az ilyen magatartásformákról, ezzel pedig az elkövetett bűncselekmény súlyát is óhatatlanul csökkentették, és szinte „tárgyasították” az ilyen táborokban részt vevő embereket. Megjegyzendő, hogy eközben számos alkalommal kinyilvánították elítélő véleményüket is, de a műsorszám releváns része mégiscsak könnyed hangvételű, viccelődő volt, illetve felvetett a bűncselekményt relativizáló álláspontokat is; ez pedig a műsorvezetők egyébként kritikus megjegyzéseit is erősen tompította. Nem csupán a konkrét áldozat érzéseit sértették meg ezzel (aki nem vált a műsorszámból személyében azonosíthatóvá), hanem a társadalom egésze felé közvetítettek jogsértő üzenetet.

Indokolt utalni arra, hogy a műsorszámok „jogsértő üzenete” miatti elmarasztalásnak kiforrott médiahatósági gyakorlata létezik.

„Az igazság ára” című műsorszámmal kapcsolatban a Médiatanács jogelődje, az ORTT határozatában megállapította, a vetélkedő azt az üzenetet „közvetítette, hogy az emberi személyiségnek nincsen integráns, érinthetetlen tartománya, az ember átlátszóvá alázható” (748/2008. (IV. 29.) ORTT határozat).

A Médiatanács az „Alekosz – Szerelem a legfelsőbb szinteken” című műsorszám miatt 2011-es döntésével azért szankcionálta az egyik nagy kereskedelmi médiaszolgáltatót, mert az érintett műsorszámokban a szereplők „tárgyasításával”, női mivoltukban való megalázásával, megtévesztéssel és a magánszférájuk nyilvánossá tételével, valamint annak sugalmazásával, hogy az emberi személyiségnek nincs érinthetetlen tartománya és az emberi méltóság sérthetlenségéről anyagi érdekből le lehet mondani, megvalósult az emberi méltóság sérelme (1044/2011. (VII. 19.) sz. határozat).

Jelen ügy annyiban hasonlít a fentiekre, hogy – ugyan eltérő módon – az itt vizsgált műsorszámban is megjelent az emberi méltóságot sértő „üzenet”, amennyiben egy súlyos, jelenlévő társadalmi problémát a műsorvezetők minden empátia nélkül egy könnyed hangvételű beszélgetés, viccelődés apropójává tettek. Egy konkrét bűncselekmény (de legalábbis annak gyanúja) ily módon ürügyévé vált egy humoros diskurzusnak, amely önmagában is erőteljes kontrasztot képezett a műsorszám tárgyául szolgáló bűncselekmény (és ezen keresztül általában véve a szexuális bűncselekmények) jellegével, ezáltal degradálta az emberi méltóság értékét, csorbította az elkövetett bűncselekmény súlyosságát.

A Médiaszolgáltató az eljárás során tett nyilatkozatában előadta, hogy az esetet követően társadalmi célú tevékenysége körében felvállalta a nőkkal szembeni erőszak elleni fellépést, a műsorszám közzététele óta többször konzultált a tiltakozó civil szervezetekkel, és sokat tesz azért, hogy hasonló eset a jövőben ne fordulhasson elő. Ezzel kapcsolatosan a Médiatanács rögzíti, hogy tekintettel a Médiaszolgáltató objektív médiajogi felelősségére, e körülmény – bár mindenképpen üdvözlendő – a jogsértés megállapítása szempontjából irreleváns.

Mindezek alapján a Médiatanács megállapította, hogy a 2014. szeptember 1-jén közzétett *Morning Show* című reggeli műsorszámban a Médiaszolgáltató megsértette az Smtv. 14. § (1) bekezdését.

2. Az Mttv. 9. § (5) bekezdésének és 10. § (1) bekezdés c) pontjának vélelmezett megsértése

A Médiatanács a 1. pont alatt kifejtettek alapján megállapította, hogy a 2014. szeptember 1-jén sugárzott „Morning Show” című reggeli műsorszám vizsgált szegmense emberi méltóságot sértő tartalmat hordozott, így annak közzétételére jogszerű módon nem kerülhetett volna sor.

A kiskorúak védelmére vonatkozó előírások érvényesülésének vizsgálata kizárólag olyan műsorszámok kapcsán folytatható le, amelyek közzététele nem tartozik tilalom hatálya alá, és így megfelelő korhatár-besorolás alkalmazásával – és valamennyi egyéb törvényi előírás betartása mellett – a médiaszolgáltatásban jogszerűen közzétehető. Az Smtv. 14. § (1) bekezdés sérelmének megállapítását követően a Médiatanács az Mttv. kiskorúak védelmére vonatkozó előírásainak teljesülését nem vizsgálhatta. Közzétételét tekintve jogsértő műsorszám kapcsán a közzétételt engedő gyermekvédelmi előírások sérelmének megállapítása ellentmondáshoz vezetne a jogalkalmazásban.

A jogsértés miatt alkalmazandó jogkövetkezmény megválasztásánál a Médiatanács a következő szempontokat vette figyelembe:

Az Mttv. 186. § (1) bekezdésében szabályozott felhívás jogkövetkezmény abban az esetben alkalmazható, ha a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg:

„Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal – a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett – legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit.”

A Médiatanács az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértését még nem állapította meg a Médiaszolgáltatóval szemben, így az ismételtség nem áll fenn, ám az emberi méltóság tiszteletben tartását előíró rendelkezés megsértése az alapjognak az Alaptörvényből és az Mttv.-ből is levezethető kiemelt védelmére tekintettel súlyos jogsértésnek minősül, ami kizárja az Mttv. 186. § (1) bekezdése szerinti felhívás jogkövetkezmény alkalmazását.

A Médiatanács a Médiaszolgáltatót 1314/2011. (X. 5.) sz. határozatával jelentős befolyásoló erővel rendelkező (a továbbiakban: JBE) médiaszolgáltatóként azonosította. A Médiatanács ezt követően az 1715/2012. (IX. 26.) sz. döntésével elfogadott PJ/21223-7/ 2012. sz. jegyzőkönyvével, majd az 1434/2013. (IX. 25.) sz. döntésével elfogadott PJ/24820-7/2013. sz. jegyzőkönyvével, illetve a 971/2014. (X. 7.) számú döntésével elfogadott PJ/21630-11/2014. sz. jegyzőkönyvével az Mttv. 70. § (6) bekezdése szerint megállapította, hogy a korábban JBE státuszban azonosított Médiaszolgáltató e minősége nem változott.

A jogsértés miatti jogkövetkezmények alkalmazásának alapját az Mttv. 187. § (2) bekezdése és a (3) bekezdés b) és c) pontja jelenti.

„187. § (2) A Médiatanács és a Hivatal a jogkövetkezményt – a jogsértés jellegétől függően – a jogsértés súlyára, a jogsértés ismételtségére, folyamatosságára, időtartamára, a jogsértéssel elért vagyoni előnyre, valamint a jogsértéssel okozott érdeksérelemre, az érdeksérelem szenvedett és veszélyeztetett személyek számára, illetve a jogsértéssel okozott kárra, személyiségi jogsérelemre és a jogsértés piacra gyakorolt hatására, továbbá az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokra tekintettel állapítja meg.

(3) A Médiatanács és a Hivatal – a (7) bekezdés figyelembevételével – a következő jogkövetkezmények alkalmazására jogosult:

[...]

b) bírságot szabhat ki a jogsértővel szemben az alábbi összeghatárok szerint:

ba) JBE médiaszolgáltató és a mediapiaci koncentráció korlátozására vonatkozó szabály által érintett médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege kétszázmillió forintig,

bb) a ba) pont alá nem tartozó médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege ötvenmillió forintig terjedhet.

[...]

c) a jogsértőt kötelezheti közleménynek vagy a határozatnak a jogsértő internetes honlapjának nyitóoldalán, sajtótermékben vagy megjelölt műsorszámban történő közzétételére a határozatban meghatározott módon és ideig.

[...]

(5) A (3) bekezdésben meghatározott jogkövetkezmények együttesen is megállapíthatók.”

Az érdeksérelem szenvedett és veszélyeztetett személyek körében a Médiatanács a <http://www.mediainfo.hu/hirek/article.php?id=30990> linken elérhető szakmai cikkekre utal, mely szerint a tizenöt éven felüli hallgatók körében egyértelműen a Class FM vezeti a rádióadók listáját, programjai közül pedig a reggeli időszáv a leghallgatottabb.

Az Mttv. 187. § (2) bekezdés szerinti további mérlegelési szempontok, így a jogsértés folyamatossága és időtartama, a jogsértéssel elért vagyoni előny, a jogsértéssel okozott érdeksérelem és kár, a személyiségi jogsérelem, valamint a jogsértés piacra gyakorolt hatása jelen jogsértés vonatkozásában nem voltak értékelhetők.

A Médiatanács azért döntött az Mttv. 187. § (3) bekezdés b) és c) pontja szerinti jogkövetkezmények alkalmazása mellett, mert e közjogi eszközöket ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeni jogsértések elkövetésétől.

A jelen eljárásban kiszabható bírság maximális összege az Mttv. 187. § (3) bekezdése ba) pontja értelmében kétszázmillió forint. A Médiatanács az Mttv. 187. § (2) bekezdés és a (3) bekezdés ba) pontja alapján az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértése miatt a kiszabható bírságmaximum 0,25%-ának megfelelő, azaz 500 000 Ft bírság megfizetésére kötelezte a Médiaszolgáltatót, és megtiltotta a további jogsértő magatartást.

A Médiatanács a bírság összegét úgy határozta meg, hogy egy esetleges újabb jogsértés esetén alkalmazandó jogkövetkezmény meghatározásánál érvényesülhessen a fokozatosság elve, azaz az ismétléssel járó növekvő progresszivitás és a szankcionálás kiszámíthatósága, előreláthatósága.

Az Mttv. 187. § (3) bekezdés c) pontja szerinti jogkövetkezményt a jogsértés jellegére és súlyára tekintettel alkalmazta a Médiatanács, mert úgy ítélte meg, hogy a „nyilvánosság szankció” szervesen kapcsolódik a konkrét ügy tényeihez, és a jövőre nézve kellő visszatartó erővel bír. A Médiaszolgáltató internetes honlapján és a Class FM adón, a jogsértéssel érintett műsorszám egy későbbi adásában történő közzétételével a nyilvánosság széles köre értesülhet arról, hogy a Médiaszolgáltató az emberi méltóság figyelmen kívül hagyásával tevékenykedett. A Médiatanács a honlapon hét napig látható és a médiaszolgáltatásban kétszer megjelenített közleményt az elérni kívánt céllal – a jogsértés tényének közvetítése a jogsértéssel érintett személyek felé – arányosnak ítélte.

A jelen határozatban kiszabott bírság az Mttv. 134. § (13) bekezdése értelmében adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. A bírság meg nem fizetése esetén a Médiatanács az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 161. §-a szerint intézkedik a bírság behajtásáról az adóhatóság útján. A késedelmesen megfizetett bírságot az Art. 165. § (1) bekezdése alapján az esedékesség napjától késedelmi pótlék terheli, melynek mértéke a 165. § (2) bekezdése értelmében minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

Az eljárás során a Ket. 153. §-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, valamint az Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésén, illetve a 164. §-on alapul. A tárgyalás tartására vonatkozó tájékoztatás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 338. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. november 25.

A Médiatanács nevében:
dr. Karas Monika s.k.
elnök
dr. Vass Ágnes s.k.
hitelesítő tag

A kiadmány hiteles: dr. Pap Szilvia
főosztályvezető

Kapják:

1. Advenio Műsorszolgáltató Zrt. (1089 Budapest, Üllői út 102.)
2. NMHH Jogi Igazgatóság (1015 Budapest, Ostrom u. 23-25.)
3. NMHH Hivatala Pénzügyi és Számviteli főosztály (1133 Budapest, Visegrádi u. 106.)

4. Irattár